

Ett utvidgat skydd mot åldersdiskriminering

Sammanfattning

I detta betänkande behandlar utskottet proposition 2011/12:159 Ett utvidgat skydd mot åldersdiskriminering och två motioner som har väckts med anledning av propositionen.

Propositionen innehåller förslag till ändringar i diskrimineringslagen (2008:567). Regeringen föreslår att skyddet mot diskriminering på grund av ålder utvidgas till att omfatta fler samhällsområden. Diskriminering på grund av ålder föreslås vara förbjuden även inom samhällsområdena varor, tjänster och bostäder samt allmän sammankomst och offentlig tillställning, hälso- och sjukvården samt socialtjänsten, socialförsäkringssystemet, arbetslöshetsförsäkringen och studiestöd samt offentlig anställning.

Regeringen föreslår vissa undantag från förbuden. På samtliga områden utom offentlig anställning föreslås att förbuden inte ska hindra tillämpning av bestämmelser i lag som föreskriver viss ålder eller annan särbehandling på grund av ålder om den har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet. För tillträde till ett serveringsställe för yrkesmässigt bedriven servering av alkoholdrycker, för vilket näringsidkaren har serveringstillstånd, ska tillämpning av nedre åldersgränser tillåtas. Regeringen föreslår vidare att tillhandahållande av försäkringstjänster undantas från förbudet mot diskriminering på grund av ålder.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2013.

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till ändringar i diskrimineringslagen och tillstyrker propositionen. Motionerna avstyrks. Sverigedemokraterna ställer sig i en reservation bakom sin motion och yrkar på avslag på propositionen. Socialdemokraterna följer i en reservation upp sin motion om utvidgat skydd mot åldersdiskriminering. I ett gemensamt särskilt yttrande redovisar Miljöpartiet och Vänsterpartiet sin syn på lagförslagen.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Propositionens huvudsakliga innehåll	4
Utskottets överväganden	5
Ett utvidgat skydd mot åldersdiskriminering	5
Rättslig bakgrund	5
Propositionen	6
Motionerna	7
Utskottets ställningstagande	7
Reservationer	10
1. Avslag på propositionen, punkt 1 (SD)	10
2. Ett utvidgat skydd mot åldersdiskriminering, punkt 2 (S)	10
Särskilda yttranden	12
Ett utvidgat skydd mot åldersdiskriminering, punkt 2 (MP, V)	12
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	13
Propositionen	13
Följdmotionerna	13
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	14

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Avslag på propositionen

Riksdagen avslår motion 2012/13:A2.

Reservation 1 (SD)

2. Ett utvidgat skydd mot åldersdiskriminering

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i diskrimineringslagen (2008:567). Därmed bifaller riksdagen proposition 2011/12:159 och avslår motion 2012/13:A1.

Reservation 2 (S)

Stockholm den 23 oktober 2012

På arbetsmarknadsutskottets vägnar

Ylva Johansson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Ylva Johansson (S), Maria Plass (M), Katarina Brännström (M), Maria Stenberg (S), Gustav Nilsson (M), Patrik Björck (S), Hans Backman (FP), Ann-Christin Ahlberg (S), Annika Carlsson (C), Johan Andersson (S), Mehmet Kaplan (MP), Andreas Carlsson (KD), Sven-Olof Sällström (SD), Josefin Brink (V), Jenny Petersson (M), Lotta Finstorp (M) och Christina Carlsson (S).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta ärende behandlas regeringens proposition 2011/12:159 Ett utvidgat skydd mot åldersdiskriminering. Regeringen föreslår i propositionen ändringar i diskrimineringslagen (2008:567). Förslagen innebär att skyddet mot diskriminering på grund av ålder utvidgas till att omfatta fler samhällsområden. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2013. Två motioner – kommittémotion 2012/13:A1 av Ylva Johansson m.fl. (S) och motion 2012/13:A2 av Sven-Olof Sällström (SD) – har väckts med anledning av propositionen.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut och motionsförslagen återges i bilaga 1 och regeringens lagförslag finns i bilaga 2.

Lagförslagen bygger på utredningen Ett utvidgat skydd mot åldersdiskriminering (SOU 2010:60) som överlämnades till regeringen i augusti 2010. I utredningen föreslogs att ålder får samma grundskydd i diskrimineringslagen som övriga diskrimineringsgrunder.

Regeringen beslutade den 10 maj 2012 att begära in Lagrådets yttrande över ett förslag till ändringar i diskrimineringslagen. Lagrådet har lämnat förslaget utan erinran.

Propositionens huvudsakliga innehåll

Regeringen föreslår i propositionen ändringar i diskrimineringslagen (2008:567). Förslagen innebär att skyddet mot diskriminering på grund av ålder utvidgas till att omfatta fler samhällsområden. Diskriminering på grund av ålder föreslås vara förbjuden även inom samhällsområdena varor, tjänster och bostäder samt allmän sammankomst och offentlig tillställning, hälso- och sjukvården samt socialtjänsten, socialförsäkringssystemet, arbetslöshetsförsäkringen och studiestöd samt offentlig anställning.

Regeringen föreslår vissa undantag från förbuden. På samtliga områden utom offentlig anställning föreslås att förbuden inte ska hindra tillämpning av bestämmelser i lag som föreskriver viss ålder eller annan särbehandling på grund av ålder om den har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet. För tillträde till ett serveringsställe för yrkesmässigt bedriven servering av alkoholdrycker, för vilket näringsidkaren har serveringstillstånd, ska tillämpning av nedre åldersgränser tillåtas. Regeringen föreslår vidare att tillhandahållande av försäkringstjänster undantas från förbudet mot diskriminering på grund av ålder. Propositionen innehåller också förslag till vissa förtydligande redaktionella ändringar.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2013.

Utskottets överväganden

Ett utvidgat skydd mot åldersdiskriminering

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i diskrimineringslagen. Riksdagen avslår ett motionsyrkande om avslag på propositionen och ett motionsyrkande om ett utvidgat skydd mot åldersdiskriminering.

Jämför reservationerna 1 (SD) och 2 (S) samt särskilt yttrande (MP, V).

Rättslig bakgrund

EU-rätten

Regler mot diskriminering i unionsrätten finns främst i olika direktiv som antagits med stöd av EU-fördraget. Det finns bl.a. ett direktiv som förbjuder åldersdiskriminering inom arbetslivet (rådets direktiv 2000/78/EG). Europeiska kommissionen lämnade i juli 2008 ett förslag till nytt direktiv som syftar till att genomföra principen om likabehandling även utanför arbetslivet (KOM[2008] 426 slutlig).

Det framgår också direkt av fördraget (artikel 10 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt) att unionen vid utformningen och genomförandet av sin politik och verksamhet ska söka bekämpa all slags diskriminering på grund av bl.a. ålder.

EU-domstolen har slagit fast att en princip om förbud mot åldersdiskriminering är en allmän rättsprincip i unionsrätten.¹ Ett uttryckligt förbud mot åldersdiskriminering föreskrivs vidare i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (artikel 21.1).

Diskrimineringslagen

Diskrimineringslagen (2008:567) har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning och ålder (1 kap. 1 §).

Lagens andra kapitel innehåller förbud mot diskriminering inom en rad olika samhällsområden.

¹ Se bl.a. mål C-144/04, Werner Mangold mot Rüdinger Helm, [2005] ECCR 1-9981 och C-555/07, Seda Küçükdeveci mot Swedex GmbH. & Co. KG, [ECJ 19 januari 2010].

Diskriminering på grund av ålder är förbjuden inom samhällsområdena arbetslivet (2 kap. 1 §), utbildning (2 kap. 5 §), arbetsmarknadspolitisk verksamhet och arbetsförmedling utan offentligt uppdrag (2 kap. 9 §), start eller bedrivande av näringsverksamhet samt yrkesbehörighet (2 kap. 10 §) samt medlemskap i vissa organisationer (2 kap. 11 §).

I fråga om övriga diskrimineringsgrunder förbjuder lagen diskriminering inom fler samhällsområden än arbetslivet i vid mening och utbildningsverksamhet. Dessa områden är varor, tjänster och bostäder samt allmän sammankomst och offentlig tillställning (2 kap. 12 §), hälso- och sjukvården samt socialtjänsten (2 kap. 13 §), socialförsäkringssystemet, arbetslöshetsförsäkringen och studiestöd (2 kap. 14 §), värnplikt och civilplikt (2 kap. 15 §) samt offentlig anställning (2 kap. 17 §).

Diskrimineringsförbudet på de olika samhällsområdena är, med undantag för offentlig anställning, inte absoluta utan gäller i varierande utsträckning med olika undantag. Det kan röra sig om specifika eller mer generellt utformade undantag för olika diskrimineringsgrunder. I fråga om åldersdiskrimineringsförbudet gäller t.ex. på alla samhällsområden utom ett (medlemskap i vissa organisationer) ett generellt undantag för befogad särbehandling på grund av ålder (2 kap. 2, 6, 9 och 10 §§).

Propositionen

Regeringen anser i proposition 2011/12:159 Ett utvidgat skydd mot diskriminering att skyddet mot diskriminering ska vara så lika som möjligt på alla samhällsområden oavsett diskrimineringsgrund. I propositionen föreslår regeringen att förbudet mot åldersdiskriminering utvidgas till att omfatta fler samhällsområden än arbetslivet i vid mening samt utbildningsverksamhet. Diskriminering som har samband med ålder föreslås vara förbjuden även inom samhällsområdena varor, tjänster och bostäder samt allmän sammankomst och offentlig tillställning, hälso- och sjukvården samt socialtjänsten, socialförsäkringssystemet, arbetslöshetsförsäkringen och studiestöd samt offentlig anställning. Genom att förbudet mot åldersdiskriminering utvidgas blir diskrimineringslagen mer enhetligt utformad och sammanhållen.

Regeringen anser att förbudet mot åldersdiskriminering ska förenas med undantag, så att inte berättigad särbehandling förhindras. På samtliga områden utom offentlig anställning föreslås att förbudet inte ska hindra tillämpning av bestämmelser i lag som föreskriver viss ålder eller annan särbehandling på grund av ålder om den har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet.

Förbudet mot åldersdiskriminering inom området varor, tjänster och bostäder samt allmän sammankomst och offentlig tillställning ska inte gälla tillhandahållande av försäkringstjänster. Förbudet ska inte heller

hindra tillämpning av nedre åldersgränser för tillträde till serveringsställen för yrkesmässigt bedriven servering av spritdrycker, vin, starköl och andra jästa alkoholdrycker för vilka näringsidkaren har serveringstillstånd.

Förslagen till ändringar i diskrimineringslagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2013.

Motionerna

Socialdemokraterna välkomnar i motion 2012/13:A1 av *Ylva Johansson m.fl.* huvuddelen av propositionens förslag. Åldersdiskriminering förekommer inom flera olika områden och drabbar såväl yngre som äldre. Därför är det angeläget med en ny lagstiftning. Socialdemokraterna anser dock, i likhet med den utredning som ligger till grund för förslaget, att krogar och restauranger inte ska undantas från förbudet mot åldersdiskriminering och begär ett tillkännagivande om ett utvidgat skydd mot åldersdiskriminering. Enskilda näringsidkare ska inte ges möjlighet att sätta egna åldersgränser genom vilka myndiga medborgare i Sverige riskerar att diskrimineras.

Sven-Olof Sällström (SD) yrkar i motion 2012/13:A2 avslag på propositionen. Enligt motionären ser Sverigedemokraterna allvarligt på åldersdiskriminering, men med ett så luddigt förslag med oklara undantag riskerar bedömningen bli godtycklig och därmed rättsosäker. Om en utökad diskrimineringslagstiftning ska föreslås måste utrymmet för godtycklig bedömning minimeras. I motionen anføres vidare att propositionen inte kommer att förändra attityden mot åldersdiskriminering oavsett om det gäller unga, äldre eller medelålders medborgare. Förändrade attityder kommer inte uppifrån via lagstiftning utan nedifrån genom ett inkluderande och sammanhållet civilsamhälle.

Utskottets ställningstagande

Utskottet välkomnar regeringens förslag till ändringar i diskrimineringslagen. Enligt utskottets mening ska skyddet mot diskriminering vara så lika som möjligt på alla samhällsområden oavsett diskrimineringsgrund. Eftersom skyddet mot diskriminering på övriga grunder är mer omfattande i dag behöver skyddet mot åldersdiskriminering utvidgas till att omfatta ytterligare samhällsområden. Genom att förbudet mot åldersdiskriminering utvidgas blir diskrimineringslagen också mer enhetligt utformad och sammanhållet.

Utskottet framhåller att ålder är en av de vanligaste grunderna för upplevd diskriminering i Sverige. Under 2010 fick Diskrimineringsombudsmannen (DO) 214 anmälningar om åldersdiskriminering i arbetslivet. Majoriteten av anmälningarna handlade om diskriminering på grund av hög ålder. Under 2011 inkom 158 anmälningar i fråga om åldersdiskriminering i arbetslivet. Av dessa handlade 133 om diskriminering på grund av hög ålder. Enligt en studie som har gjorts på uppdrag av DO, Åldersdiskriminering i svenskt arbetsliv. Om ålderskodningar och myter som skapar

ojämlikhet (DO, R3 2011), finns det föreställningar om hur personer i olika åldrar förväntas vara. Dessa förväntningar ligger till grund för hur arbetsgivaren fördelar arbetsuppgifterna.

Åldersdiskriminering uppstår när de fördomar, myter, attityder och uppfattningar som finns när det gäller olika åldrar utgör hinder för att uppnå lika rättigheter och möjligheter. Utskottet delar regeringens uppfattning att en utvidgning av skyddet mot diskriminering på grund av ålder också är viktig för att motverka fördomar och stereotypa föreställningar som utgår från en människas ålder. Ett starkare skydd mot åldersdiskriminering är ett uttryck för ett samhälle som slår vakt om alla människors lika värde och som ger alla möjlighet att utvecklas utifrån sina individuella egenskaper, förutsättningar och förmåga. Utgångspunkten bör vara att den enskilde ska bemötas utifrån sina särskilda förutsättningar och behov och inte utifrån sin ålder.

Berättigad särbehandling på grund av ålder förekommer i skilda sammanhang på flera samhällsområden, inte minst på arbetslivsområdet där det redan i dag råder ett förbud mot diskriminering på grund av ålder. Åldersgränser förekommer i såväl författningar som utanför det författningsreglerade området. Åldersgränser används många gånger för att tillgodose vällovliga och skyddsvärda syften. Till exempel har alkohollagstiftningen till syfte att skydda personer under en viss ålder från de skadeverkningar som förtäring av alkoholhaltiga drycker kan ha. Utskottet delar därför regeringens bedömning att förbudet mot åldersdiskriminering bör förenas med undantag så att inte berättigad särbehandling förhindras.

Utskottet kan konstatera att Socialdemokraterna i motion 2012/13:A1 av Ylva Johansson m.fl. välkomnar regeringens förslag till ändringar i diskrimineringslagen. När det gäller Socialdemokraternas uppfattning att krogar och restauranger inte ska undantas från förbudet mot åldersdiskriminering gör utskottet följande överväganden. Det finns ett samband mellan konsumtion av alkohol och olika typer av skador. Skadorna kan drabba den som konsumerar alkoholhaltiga drycker men också andra. Alkoholberusning är en riskfaktor som tillsammans med andra omständigheter kan leda till utsatthet för brott men också till delaktighet i brott. Detta gäller i stor utsträckning i offentliga miljöer i anslutning till serveringsställen. Utskottet instämmer i regeringens bedömning att, även om åldergränser med stöd av den generellt utformade undantagsregeln kan tillämpas i syfte att upprätthålla allmän ordning och säkerhet inom och i nära anslutning till serveringsstället, är det inte rimligt att den enskilda näringsidkaren vid varje tillfälle ska bedöma behovet av åldergräns för att motverka våldsbrott och ordningsproblem. Utskottet anser följaktligen att förbudet mot åldersdiskriminering inte ska hindra tillämpning av nedre åldergränser för tillträde till serveringsställen för vilka näringsidkaren har serveringstillstånd. Med det ovan anförda kan utskottet inte ställa sig bakom motion 2012/13:A1 (S).

Utskottet kan konstatera att Sven-Olof Sällström (SD) i motion 2012/13:A2 yrkar avslag på propositionen. Utskottet delar inte motionärens uppfattning att de föreslagna lagändringarna är otydliga. Genom att förbudet mot åldersdiskriminering utvidgas till att omfatta ytterligare samhällsområden anser utskottet att diskrimineringslagen blir mer enhetligt utformad och sammanhållen, vilket kommer att underlätta såväl förståelsen för som tillämpningen av lagen. Utskottet delar inte heller motionärens syn på lagstiftningens ringa betydelse i fråga om attitydförändringar. Enligt utskottets mening har diskrimineringslagen stor betydelse. Diskrimineringslagen syftar till att värna principen om alla människors lika värde och allas rätt att bli behandlade som individer på lika villkor. Ytterst är lagstiftningen ett uttryck för det fria demokratiska samhället och de värderingar som ligger till grund för samhällsordningen. Med det ovan anförda motsätter sig utskottet motion 2012/13:A2 (SD).

När det gäller regeringens förslag till ändring i 2 kap. 12 a § och 6 kap. 1 § kan utskottet konstatera att den lydelse av lagen som återges i vänsterspalten (bilaga 2) under rubriken "Lydelse enligt bet. 2011/12:AU11" numera är antagen av riksdagen (rskr. 2011/12:267, SFS 2012:483).

Utskottet anser att riksdagen bör anta regeringens förslag till lag om ändring i diskrimineringslagen och tillstyrker därmed proposition 2011/12:159. Motionerna 2012/13:AI (S) och 2012/13:A2 (SD) avstyrks.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Avslag på propositionen, punkt 1 (SD)

av Sven-Olof Sällström (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår regeringens förslag. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13:A2.

Ställningstagande

Jag ser allvarligt på åldersdiskriminering, men eftersom regeringens förslag är förenat med så många undantag kan man fråga sig om förslaget inte är annat än tomma ord. Med ett sådant luddigt förslag med oklara undantag riskerar bedömningen att bli godtycklig och därmed rättsosäker. Om en utökad diskrimineringslagstiftning ska föreslås måste utrymmet för godtycklig bedömning minimeras.

Jag är även av den uppfattningen att den proposition som regeringen lagt fram inte på något sätt kommer att förändra attityden mot åldersdiskriminering oavsett om det gäller unga, äldre eller medelålders medborgare. Förändrade attityder kommer inte uppifrån genom lagstiftning utan nedifrån genom ett inkluderande och sammanhållet civilsamhälle.

Det som ovan anförts innebär att motion 2012/13:A2 tillstyrks och propositionen avslås.

2. Ett utvidgat skydd mot åldersdiskriminering, punkt 2 (S)

av Ylva Johansson (S), Maria Stenberg (S), Patrik Björck (S), Ann-Christin Ahlberg (S), Johan Andersson (S) och Christina Karlsson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i diskrimineringslagen (2008:567) och tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen proposition 2011/12:159 och motion 2012/13:A1.

Ställningstagande

Vi socialdemokrater välkomnar huvuddelen av propositionens förslag. Åldersdiskriminering förekommer inom flera olika områden och drabbar både yngre och äldre. Därför är det angeläget att utvidga skyddet mot åldersdiskriminering genom ändringar i diskrimineringslagen. Vi vill dock, i likhet med den utredning som ligger till grund för förslaget, inte undanta krogar och restauranger från förbudet mot åldersdiskriminering. Vi anser att begränsningar av myndiga medborgares rättigheter ska äga rum genom demokratiska beslut. Riksdagen har t.ex. beslutat att åldersgränsen ska vara 20 år för att köpa alkohol på Systembolaget och 18 år för att köpa drycker med en alkoholhalt över 2,25 promille på restaurang.

De åldersgränser som sätts för tillträde till restauranger och andra nöjeslokaler har kommersiella syften men de förekommer också med hänvisning till ordningsskäl och alkohollagstiftningen. Enligt vår mening ska den krogägare som inte kan upprätthålla ordningen på sin krog inte ha något serveringstillstånd. Vi anser vidare att den krogare som fått serveringstillstånd måste ta ansvar för att det finns både praktisk möjlighet, personal och rutiner för att avvisa störande personer. Därför måste tillämpandet av åldersgränser som medför att personer över 18 år utestängs anses orimliga. Vi anser även att ett utvidgat skydd mot diskriminering på grund av ålder inte står i motsats till en önskad profilering mot vissa kundgrupper. Det kan enligt vår mening ske på annat sätt än genom att använda åldersgränser, t.ex. genom val av musik, miljö och kvalitetsnivå.

Vad vi nu anfört om ett utvidgat skydd mot åldersdiskriminering bör ges regeringen till känna. Det innebär att vi tillstyrker motion 2012/13:A1.

Särskilda yttranden

Ett utvidgat skydd mot åldersdiskriminering, punkt 2 (MP, V)

Mehmet Kaplan (MP) och Josefin Brink (V) anför:

Propositionen innehåller förslag till ändringar i diskrimineringslagen (2008:567) som innebär att skyddet mot diskriminering på grund av ålder utvidgas till att omfatta fler samhällsområden. Vissa undantag från förbudet föreslås.

Vi välkomnar propositionens förslag. Förhoppningen är att förslagen kommer att innebära en ändrad attityd gentemot åldersfrågor i samhället. Resultaten från den nationella folkhälsoenkäten visar att ålder tillsammans med kön är de vanligaste grunderna för upplevd diskriminering i Sverige. Det är viktigt att ett utvidgat skydd mot diskriminering inte enbart inriktar sig på att motverka diskriminering av äldre, utan även ger unga adekvat skydd. Unga är i många fall en utsatt grupp i samhället.

Vi ser fram emot att nogsamt följa den nya lagstiftningens tillämpning när det gäller tillträde till serveringsställe för yrkesmässigt bedriven servering av alkoholdrycker. Det finns i dag en problematik med omotiverade åldersgränser. En utvärdering av den nya lagstiftningens effekter bör genomföras för att se om skyddet mot diskriminering på grund av ålder bör införas även på detta område.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2011/12:159 Ett utvidgat skydd mot åldersdiskriminering:
Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i diskrimineringslagen (2008:567).

Följdmotionerna

2012/13:A1 av Ylva Johansson m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett utvidgat skydd mot åldersdiskriminering.

2012/13:A2 av Sven-Olof Sällström (SD):

Riksdagen avslår proposition 2011/12:159.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i diskrimineringslagen (2008:567)

Härigenom föreskrivs i fråga om diskrimineringslagen (2008:567) dels att 2 kap. 12 a–14 och 17 §§ samt 6 kap. 1 § ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas fem nya paragrafer, 2 kap. 12 b, 13 a, 13 b, 14 a och 14 b §§, av följande lydelse.

Lydelse enligt bet. 2011/12:AU11 *Föreslagen lydelse*

2 kap.

12 a §

Förbudet i 12 § gäller inte diskriminering som har samband med ålder.

Förbudet mot diskriminering som har samband med kön hindrar inte att kvinnor och män behandlas olika i fråga om tjänster eller bostäder, om det har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet.

För försäkringstjänster gäller dock att enskilda personers försäkringspremier eller försäkringsersättningar inte får skilja sig åt mellan kvinnor och män utifrån beräkningar baserade på kön. Trots detta får, om villkoren i andra stycket är uppfyllda, en persons könstillhörighet påverka bedömningen av andra faktorer som beräkningar av försäkringspremier baseras på.

Nuvarande lydelse

Förbudet mot diskriminering i 12 § som har samband med kön hindrar inte att kvinnor och män behandlas olika i fråga om tjänster eller bostäder, om det har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet.

För försäkringstjänster gäller dock att enskilda personers försäkringspremier eller försäkringsersättningar inte får skilja sig åt mellan kvinnor och män utifrån beräkningar baserade på kön. Trots detta får, om villkoren i första stycket är uppfyllda, en persons könstillhörighet påverka bedömningen av andra faktorer som beräkningar av försäkringspremier baseras på.

Föreslagen lydelse

12 b §

Förbudet mot diskriminering i 12 § som har samband med ålder

1. hindrar inte tillämpning av bestämmelser i lag som föreskriver viss ålder,

2. gäller inte tillhandahållande av försäkringstjänster,

3. hindrar inte tillämpning av nedre åldersgränser för tillträde till serveringsställen för yrkes-

mässigt bedriven servering av spritdrycker, vin, starköl och andra jästa alkoholdrycker för vilka näringsidkaren har serveringstillstånd, och

4. hindrar inte heller annan särbehandling på grund av ålder om särbehandlingen har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet.

13 §

Diskriminering är förbjuden i fråga om

1. hälso- och sjukvård och annan medicinsk verksamhet, *och*
2. verksamhet inom socialtjänsten samt stöd i form av färdtjänst och riksfärdtjänst och bostadsanpassningsbidrag.

1. hälso- och sjukvård och annan medicinsk verksamhet,
2. verksamhet inom socialtjänsten, *och*

3. stöd i form av färdtjänst och riksfärdtjänst och bostadsanpassningsbidrag.

Förbuden gäller dock inte diskriminering som har samband med ålder.

Förbudet som gäller hälso- och sjukvård och annan medicinsk verksamhet eller verksamhet inom socialtjänsten hindrar inte att kvinnor och män behandlas olika, om det har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet.

13 a §

Förbudet mot diskriminering i 13 § 1 och 2 som har samband med kön hindrar inte att kvinnor och män behandlas olika, om det har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet.

13 b §

Förbudet mot diskriminering i 13 § som har samband med ålder hindrar inte

1. tillämpning av bestämmelser i

lag som föreskriver viss ålder, eller

2. annan särbehandling på grund av ålder om särbehandlingen har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet.

14 §

Diskriminering är förbjuden i fråga om

1. socialförsäkringen och anslutande bidragssystem,
2. arbetslöshetsförsäkringen, och
3. statligt studiestöd.

Förbuden gäller dock inte diskriminering som har samband med ålder.

Förbudet mot diskriminering som har samband med kön i fråga om socialförsäkringen och anslutande bidragssystem hindrar inte heller tillämpning av bestämmelser om änkepension, hustrutillägg eller utbetalning av barnbidrag.

14 a §

Förbudet mot diskriminering i 14 § 1 som har samband med kön hindrar inte tillämpning av bestämmelser i lag om änkepension, hustrutillägg eller utbetalning av barnbidrag.

14 b §

Förbudet mot diskriminering i 14 § som har samband med ålder hindrar inte

1. tillämpning av bestämmelser i lag som föreskriver viss ålder, eller

2. annan särbehandling på grund av ålder om särbehandlingen har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet.

17 §

Diskriminering är förbjuden även i andra fall än som avses i 5 eller 9–15 §§ när den som helt eller delvis omfattas av lagen (1994:260) om offentlig anställning

1. bistår allmänheten med upplysningar, vägledning, råd eller annan sådan hjälp, eller

2. på annat sätt i anställningen har kontakter med allmänheten.

Förbudet gäller dock inte diskriminering som har samband med ålder.

Lydelse enligt bet. 2011/12:AU11 Föreslagen lydelse

6 kap.

1 §

Mål om tillämpningen av 2 kap. 1, 2, 3 eller 18 § ska handläggas enligt lagen (1974:371) om rättegången i arbetstvister. I sådana mål ska som arbetstagarare anses också den som gör en förfrågan om eller söker arbete och den som söker eller fullgör praktik eller står till förfogande för att utföra eller utför arbete som inhyrd eller inlånad arbetskraft. Den hos vilken praktiken eller arbetet utförs eller skulle ha utförts ska anses som arbetsgivare. Detta gäller också när reglerna om tvisteförhandling i lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet tillämpas.

Mål om tillämpningen av 2 kap. 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 12 a, 13, 14, 15, 16, 17 eller 19 § ska prövas av allmän domstol och handläggas enligt bestämmelserna i rättegångsbalken om rättegången i tvistemål när förlikning om saken är tillåten.

Mål om tillämpningen av 2 kap. 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 12 a, 12 b, 13, 13 a, 13 b, 14, 14 a, 14 b, 15, 16, 17 eller 19 § ska prövas av allmän domstol och handläggas enligt bestämmelserna i rättegångsbalken om rättegången i tvistemål när förlikning om saken är tillåten.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2013.